

Včelí údolí



Ročník

2.-4.
ročník zš

Skupina

24+/-

Organizace

2
lidé

Roční doba

celoroční,
nejlépe v teplej-
ších měsících

Délka

26 hodin
1 hod. = 45 min.

Prostředí

příroda/
pobytové zařízení/
meandrující tok

Vazba na vzdělávací oblast (předmět/y)

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda, Člověk a svět práce, Člověk a zdraví, Umění a kultura

Vzdělávací předměty: prvouka, výtvarná výchova, tělesná výchova, pracovní činnosti

Průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, environmentální výchova

Anotace, hlavní cíl VP

Žáci si přirozenými praktickými činnostmi vytváří a rozvíjí senzitivitu a vztah k přírodě. Cílem je, aby žáci díky pobytu v přírodě za každého počasí vnímali přírodu všemi smysly, při práci s přírodními materiály rozvíjeli svou jemnou i hrubou motoriku. Žáci řeší environmentální problém – ovlivňování krajiny člověkem často se závažnými následky. Během pobytu si vytvoří lapbook, do kterého si zakládají a zaznamenávají své výstupy z aktivit o životě a důležitosti včel, významu přirozeného toku a koloběhu vody v krajině, díky kterým jsou na závěr pobytu schopni obhájit, zda je údolí pro včely bezpečné.

Konkrétní cíle VP

- Žák účinně spolupracuje ve skupině, přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu.
- Žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení a přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality a funkčnosti, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých.
- Žák užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy, např. prostřednictvím práce s mapou na výletě, s váhou, s tabulkami při měření nasákavosti (Jak zadržet vodu).
- Žák rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů.
- Žák získává pozitivní vztah k učení z důvodu pestrosti metod výuky s důrazem na co nejvyšší možný přímý kontakt s přírodou.

Rozvoj kompetencí podle RVP/ŠVP: kompetence k řešení problémů, kompetence k učení, kompetence sociální a personální, kompetence komunikační a kompetence pracovní.

Rozvoj kompetencí podle NSP: kompetence k efektivní komunikaci, kompetence ke kooperaci, kompetence k řešení problémů, kompetence k aktivnímu přístupu, kompetence k samostatnosti, kompetence k objevování a orientaci v informacích.

Úroveň propojení VP s NFV v návaznosti na pomůcky a prostředí

II specifické pomůcky a prostředí: výtvarné potřeby, podložky, tykadla, relaxační hudba, zalaminované obrázky, fotky dle přílohy, balonky se suchým zipem, nátepníky, skleničky, brčka, polystyrenové kuličky, šátky, včelí vosk, vlna, drátek, kostým včelaře, včely Staralky a Matky, brýle – složené oči hmyzu – jedny, kukátka – složené vidění hmyzu – jedny do dvojice, klíče k určování stromů do dvojice.

Popis vlastní realizace programu

Program žáky seznamuje se životem včel, přeměnou na včely mají žáci možnost praktickými simulačními aktivitami poznat svět jejich očima. V úvodní motivaci je pedagog – smutný včelař žádá, aby vyšetřili, proč jsou včely v jeho úlu neklidné. Žáci postupně zjišťují, že se včely bojí povodně, která nedávno prošla sousedním údolím a byla způsobena nevhodnými zásahy člověka do krajiny. Praktickým zkoumáním vlastností a podob vody i charakteru formování údolí a toku říčky v okolí základny žáci postupně zjistí, že se vliv člověka neodrazil v krajině natolik, že by se včely měly obávat. Závěrem dají žáci doporučení lidem, co mají dělat či změnit, aby zmírnili rizika sucha nebo povodní.

JAK ŽIJE VČELA – 6 hod. Žáci se po besedě s pedagogem v roli včelaře na celou dobu pobytu přemění na včely. V tomto bloku se seznamují s jejich vývojem, členěním úlu, stavbou těla, s jejich specifiky, významem a s užitkem, který ze včel máme.

VODA JE ŽIVOT – 5 hod. Cílem je seznámit žáky s podobami vody v krajině, jakým způsobem její podobu může ovlivnit člověk a jaké to může mít důsledky. Praktickými aktivitami v terénu si žáci vyvodí koloběh vody v přírodě, a jak její podobu může změnit člověk.

VÝLET ZA VODOU – 5 hod. Žáci absolvují půldenní výlet, jehož trasa je záměrně vedena kolem jednoho nebo více toků nebo jiných zdrojů vody. Žáci si během trasy ve skupinkách zaznamenávají charakter toku i krajiny a vyhodnocují, jestli je krajina ohrožena povodněmi, suchem apod.

VČELÍ TVOŘIVÉ ODPOLEDNE – 4 hod. Blok přináší tvořivé aktivity, které jsou zaměřeny na práci s přírodními materiály, včelími produkty a na zábavné opakovací aktivity, včetně tvorby lapbooku.

PŘIROZENÁ KRAJINA – 4 hod. Přináší odpočinkové aktivity, které jsou zaměřeny na práci s lapbookem a na zábavné opakovací aktivity. Nedílnou součástí je i zpětná vazba.

OBHAJOBA ÚDOLÍ – 2 hod. Na závěr pobytového programu musejí žáci využít své získané znalosti a předvést svou dosavadní práci, aby obhájili bezpečnost Včelího údolí před dělníky, kteří mají nařazené je uzavřít a vyklidit kvůli nebezpečí velké vody a sucha. V závěrečném promítání všichni znovu zavzpomínají, co se během pobytu dělo a co se vše naučili.

Metodické poznámky, specifika

Program pro naplnění svých cílů vyžaduje prostředí s přírodním (nejlépe meandrujícím) tokem, výhodou je i možnost navštívit soukromého včelaře, aby si žáci ověřili, co se v programu dozvěděli. Vzhledem k tomu, že se žáci učí o včelách a vodě, není vhodné tento program realizovat v zimním období. Většina programu probíhá venku, je zapotřebí, aby v okolí bylo dostatek různých ekosystémů (louka, les, samostatně stojící stromy, vodní tok a cesta kolem něj) a přitom pro žáky bezpečné prostředí. Některé aktivity také vyžadují, aby žáci uměli číst (velké tiskací písmo), zapisovat (křížovka, lapbook) a provádět jednoduché výpočty (odečíst časy, hmotnosti).



Kompletní vzdělávací program ke stažení:
https://docs.google.com/document/d/1v4RLJshKh2Y7jpoll7rzFq_0SFgJ8Bli/edit

